

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

6.1.1.1 เพื่อพัฒนาแบบทดสอบในการประเมินระดับ EQ และ AQ และทำการประเมินความเที่ยง และ ความตรงของแบบทดสอบ

6.1.1.2 เพื่อพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์ในการประเมินระดับ EQ และ AQ สำหรับใช้เพื่อคัดสรรบุคลากร

6.1.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

6.1.2.1 พนักงานที่ทำงานอยู่ในกลุ่มบริษัทสหสินไทย จำนวน 82 คน

6.1.2.2 ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี(IT) จำนวน 2 คน

6.1.2.3 ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 2 คน

6.1.2.4 ผู้ใช้ทั่วไป จำนวน 12 คน

6.1.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

6.1.3.1 พนักงานที่ทำงานอยู่ในกลุ่มบริษัทสหสินไทย จำนวน 82 คน

6.1.3.2 ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี(IT) จำนวน 2 คน

6.1.3.3 ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 2 คน

6.1.3.4 ผู้ใช้ทั่วไป จำนวน 12 คน

6.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

6.1.4.1 แบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร

6.1.4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้แบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร ซึ่งผู้ใช้สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) แบบสอบถาม สำหรับผู้ใช้ทั่วไป
- 2) แบบสอบถาม สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี (IT)
- 3) แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์

(HR Manager)

6.1.5 วิธีดำเนินการวิจัย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลักๆ ดังนี้

1. การสร้างข้อคำถามเพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค

2. การพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร

6.1.5.1 การสร้างข้อคำถามเพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1) สร้างข้อคำถามเพื่อวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค (AQ)

โดยผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบทดสอบตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเป็นแบบที่ใช้สเกล 5 ช่วง ในส่วนของคำถามมีทั้งหมด 50 ข้อ มีทั้งคำถามประเภทนิเสธ และคำถามประเภทนิมิต โดยคำถามจะแบ่งออกเป็นสอง ส่วนที่หนึ่งเป็นข้อคำถามการวัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นจำนวน 30 ข้อ และส่วนที่สองเป็นข้อคำถามที่วัดความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) เป็นจำนวน 20 ข้อ

คำถามเพื่อทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) นั้นสร้างขึ้นจากการศึกษากรอบความคิดของ Goleman, Bar-On และกรมสุขภาพจิต และนำมากำหนดนิยามความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อเป็นกรอบสำหรับการสร้างข้อคำถามในแบบทดสอบนี้

โดยผู้วิจัย ให้นิยามว่า “ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจและควบคุม อารมณ์ของตนเองอย่างเหมาะสม และสามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น อันนำมาซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับผู้คนรอบข้าง ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีความสุข” แล้วนำมาสร้างเป็น 6 มิติ ดังนี้

- (1) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness)
- (2) การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy)
- (3) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationship)
- (4) การควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม (Handling Feeling Appropriately)
- (5) การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (Motivating Yourself)
- (6) ความพอใจในชีวิต

ส่วนคำถามเพื่อทดสอบความฉลาดในการฝ่าวิกฤติ (AQ) ชื่อนั้นสร้างขึ้นจากการศึกษากรอบความคิดของ Stoltz ซึ่งให้คำนิยามไว้ว่า Adversity Quotient คือ ความสามารถในการฟื้นฝ่าอุปสรรค และความยากลำบาก หรือความฉลาดในการฝ่าวิกฤติ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการประสบความสำเร็จในชีวิต แล้วนำมาสร้างเป็น 4 มิติ ดังนี้

- (1) ความสามารถในการควบคุม (Control)
- (2) จุดเริ่มต้นของปัญหา และ ความเป็นเจ้าของ (Origin and Ownership)
- (3) ระดับการเข้าถึงชีวิตด้านอื่นๆ (Reach)
- (4) ความยืดหยุ่นของปัญหา (Endurance)

2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

ซึ่งผู้วิจัยทำการตรวจสอบ 2 ด้าน คือ ความตรง (ตรงตามสภาพ) และความเที่ยง (Cronbach's alpha และ test-retest) โดยใช้โปรแกรม SPSS

6.1.5.2 การพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการพัฒนาออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ปัญหา (Problem Analysis)
- 2) การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

3) การวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ (User Requirement Analysis) เป็นขั้นตอนที่วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ระบบ และความต้องการสารสนเทศของผู้บริหาร เพื่อให้สามารถออกแบบระบบได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

- 4) การออกแบบฐานข้อมูล (Database Design)
- 5) การออกแบบและพัฒนาโปรแกรม (Implementation)
- 6) การทำเอกสารประกอบระบบ (Documentation)

โดยผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาด้วยโปรแกรม Dreamweaver โดยใช้ภาษา ASP ควบคู่กับการใช้ Microsoft Access เป็นฐานข้อมูล

หลังจากที่พัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์เสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินผล ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อระบบ โดยแบ่งผู้ใช้ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี (IT)
- 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (HR Manager)
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ทั่วไป

6.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ด้าน ดังนี้

6.1.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความตรง และความเที่ยงของข้อคำถามที่ใช้ในแบบทดสอบ

โดยทดสอบด้านความตรงตามสภาพ และการทดสอบความเที่ยงด้วยการหาค่า Cronbach's alpha และ การทดสอบแบบ test- retest แล้วหาค่า correlation ของ Pearson

6.1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ใช้แบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร มีดังนี้

- 1) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี (IT) ในด้านความพึงพอใจต่อการใช้งานโปรแกรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย
- 2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (HR Manager) ในด้านความพึงพอใจต่อการใช้งานโปรแกรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย

3) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ใช้ทั่วไป ในด้านความพึงพอใจต่อการใช้งานโปรแกรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย

6.1.7 ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

6.1.7.1 การพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในกระบวนการคัดสรรบุคลากร ในการทำงานที่จะให้ข้อมูลในด้านความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการควบคุมและจัดการอารมณ์ของตนเอง และความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และให้ข้อมูลด้านความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค อันเป็นตัวบ่งชี้ว่าคนนั้นเป็นบุคคลที่มีความท้อถอยหรือไม่ และจะตอบสนองอย่างไรเวลาที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆเข้ามาในชีวิต ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจในการคัดสรรบุคลากร

6.1.7.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ในด้านความพึงพอใจ ที่มีต่อแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร สรุปได้ดังนี้

1) ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรมนุษย์ ที่มีต่อแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ค่าเฉลี่ย 3.86 จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจในแบบทดสอบที่พัฒนานี้ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

2) ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี (IT) ที่มีต่อแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ค่าเฉลี่ย 4.00 จึงสรุปได้ว่าความพึงพอใจในแบบทดสอบที่พัฒนานี้ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

3) ความพึงพอใจของผู้ใช้ทั่วไป ที่มีต่อแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ค่าเฉลี่ย 3.30 จึงสรุปได้ว่าผู้ใช้มีความคิดเห็นว่าแบบทดสอบที่พัฒนานี้ อยู่ในระดับอันเป็นที่พึงพอใจ

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลที่ได้ดังนี้

6.2.1 การสร้างข้อคำถามที่ใช้ในแบบทดสอบอเล็กทรอนิกส์ สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรคนี้ ประกอบด้วยข้อคำถามที่ใช้วัดความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) 30 ข้อ และข้อคำถามที่ใช้วัดความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค 20 ข้อ

ข้อคำถามสำหรับประเมินด้าน EQ นั้นโครงสร้างของคำถามประกอบด้วย 6 ด้าน คือ การตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness) การเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นและการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationship) การควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม (Handling Feeling Appropriately) การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (Motivating Yourself) และ ความพอใจในชีวิต

ส่วนข้อคำถามสำหรับประเมินด้าน AQ นั้นโครงสร้างของคำถามประกอบด้วย 4 มิติ คือ ความสามารถในการควบคุม (Control) จุดเริ่มต้นของปัญหา และ ความเป็นเจ้าของ (Origin and Ownership) ระดับการเข้าถึงชีวิตด้านอื่นๆ (Reach) และความยืดหยุ่นของปัญหา (Endurance)

ผลของการประมวลผลข้อมูลที่เกิดขึ้นจากกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่าข้อคำถามแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นนี้มีความตรง (Validity) คือ คะแนน EQ และ AQ ของพนักงานที่อยู่ในแต่ละกลุ่มที่แยกออกตามระดับผลการทำงานเป็น A B C และ D นั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งระดับผลการทำงาน A (ผลการทำงานในเกณฑ์ดีมาก) นั้นได้คะแนนมากกว่าผู้ที่มีระดับผลการทำงาน B (ผลการทำงานในเกณฑ์ดี) และทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผู้ที่มีระดับผลการทำงาน B (ผลการทำงานในเกณฑ์ดี) ได้คะแนนมากกว่าผู้ที่มีระดับผลการทำงาน C (ผลการทำงานในเกณฑ์ปานกลาง) และทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ผู้ที่มีระดับผลการทำงาน C (ผลการทำงานในเกณฑ์ปานกลาง) นั้นคะแนนที่ได้จะไม่ค่อยแตกต่างจากผู้ที่มีผลการทำงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง (D) สำหรับความเที่ยงของแบบทดสอบหาด้วยสูตรของ Pearson ผลได้ว่าการทดสอบครั้งที่ 1 กับ ครั้งที่ 2 มีผลการทดสอบไม่แตกต่างกันมากนัก (ค่า sig < 0.05) ถือว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงสูง และหาความเที่ยงด้วยสูตรของ Cronbach ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้าน EQ ที่หาด้วยวิธี Cronbach's Alpha ได้ค่าออกมาเท่ากับ 0.787 แสดงว่า แบบวัดนี้มีค่าความเที่ยงสูง และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้าน AQ ที่หาด้วย

วิธี Cronbach's Alpha ได้ค่าออกมาเท่ากับ 0.775 แสดงว่า แบบวัดนี้มีค่าความเที่ยงสูงด้วยเช่นกัน

6.2.2 การพัฒนาแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค ที่พัฒนาขึ้นสามารถประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ การพัฒนาโดยใช้ภาษา ASP ติดต่อกับฐานข้อมูล Access

6.2.3 การศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ในด้านความพึงพอใจ ที่มีต่อแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นออกเป็น 3 ชุด ชุดที่หนึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี (IT) มีคำถามทั้งหมด 12 ข้อ ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในตัวระบบ พบว่าผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี (IT) มีความพึงพอใจมากในระบบที่พัฒนา ชุดที่สองเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (HR Manager) พบว่าผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (HR Manager) มีความพึงพอใจมากในระบบที่พัฒนา ชุดที่สามเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ทั่วไป พบว่าผู้ใช้ทั่วไปมีความพึงพอใจในระบบที่พัฒนาในระดับปานกลาง

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

แบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกพนักงานใหม่เพื่อเข้ามาทำงานในองค์กร ซึ่งจะทำการวัดในด้านความฉลาดทางอารมณ์ และ ความฉลาดในการฝ่าวิกฤติ โดยระบบจะช่วยในการประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การสืบค้นข้อมูล การรายงานผลข้อมูลสารสนเทศต่างๆได้ตามต้องการ

สำหรับค่า Threshold ของทั้ง AQ และ EQ นั้นผู้ที่นำไปใช้สามารถปรับเองตามแต่เห็นสมควร เนื่องจากค่าที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นั้น เป็นค่าที่กำหนดขึ้นจากสมมติฐานที่ตั้งขึ้นตามที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้ในบทที่ 3

6.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

6.3.2.1 นำแบบทดสอบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัดความฉลาดทางอารมณ์ และ ความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อการคัดสรรบุคลากร ไปทดสอบกับพนักงานในองค์กรต่างๆ

6.3.2.2 ควรทำการศึกษาเพื่อหาปัจจัยอื่น นอกเหนือจากความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และ ความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงาน

6.3.2.3 ผลของการทำแบบทดสอบควรมีการแยกเป็นองค์ประกอบด้วย ว่าคนที่ทำแบบทดสอบนั้น ได้คะแนนในแต่ละองค์ประกอบมาก-น้อยเท่าใด เพื่อเป็นข้อมูลให้ได้ทราบว่า คนนั้นควรจะพัฒนาในด้านใด